

Sutrukde geležinkeliečių susitaikymą

Nuteisė kalėjiman darbininkų vadus

Geležinkeliečiai dar nesutaria.

Susitaikimui pakenkė perankstyvi skelbimai.

NEW YORK, rugpjūčio 20. — Perankstyvi skelbimai ir laikraščių žinios, kurių negalėjo išvengti nė viena pusė, gal sutrukdys, jei ir nesuadys visai geležinkeliečių susitaikimo su kompanijomis. Tačiau abi pusės sutiko pasitarti seredoj ir dar kartą bandyti susitaikinti.

Delei tilpusių laikraščiuose žinių, geležinkelio kompanijos susilaikė daugybės protestų nuo streikaujančių, kurie streikui sutaukė netenka darbo, nuo prekybos asociacijų ir didžiųjų fabrikantų. Streikaujančiai sukūrė savo "uniją" ir dabar ji ginna streikaujančių teises ir toliau streikaujančiai.

Dabartinėmis susitaikymo sąlygomis, pasilikę dirbti senieji darbininkai būtų gavę pirmenybę, streikieriai būtų atgavę savo senumo teises, bet būtų skaitę antraisiais po pasilikusių streikaujančių darbininkų, o naujieji streikaujančiai būtų pasilikę trečiais ir būtų buvę atleisti iš darbo darbu su mažėjus.

Nė viena pusė nenori prisipažinti streiką pralaimėjusi. Jei geležinkeliai prisipažintų streiką pralaimėję, jie turėtų tada pašalinti visus streikaujančius streikieriams grįžtant į darbą.

Patįs geležinkeliečiai prisipažįsta, kad laike streiko geležinkeliečiai neteko \$75,000,000 algomis.

Buvo tikėtasi susitaikinti šiandien.

Buvo jau įsakyta streikieriams būti prisirengusiems tuojuos grįžti į darbą.

ARDMORE, Okla., rugpjūčio 20. — Gautoji nuo streikuojančių geležinkeliečių prezidento B. M. Jewell telegrama rodo, kad sutartis su geležinkeliečiais gal jau yra padaryta ir kad geležinkelio dirbtuvių darbininkų streikas gal jau ryto bus atšauktas. Jewell telegrama įsako geležinkeliečiams būti prisirengusiems gal ryto sugrįžti į darbą. Telegrama sako: "Visiems federuotųjų geležinkelio dirbtuvių amatų generoliams pirmininkams. Šiuo pranešama suaukti visus narius ir laikyti juos prisirengusiems."

Valdžios pranešas vyriausiojo pašto bokšte orą Chicagoje ir apilinkė pranešauja šia: "Siandien — apsiniaukę; mažai permaina temperatūroje. Saulė teka 6:03 v., leidžiasi 7:44 v. Mėnuo teka 4:36 v. r."

Generolai pakliuvo. MEXICO, CITY, rugpjūčio 20. — Pueblo valstijoje susektas platus suokablis prieš valdžią ir trys generolai tapo areštuoti. Tapo areštuotas ir vienas amerikietis už išdinamitavimą geležinkelio dėl maištininkų.

Chicagos Lietuvių Demonstracija

Tukstančiai žmonių dalyvavo pažangiosios visuomenės demonstracijoje. Kalbėjo žymiausi mūsų darbuotojai. Priimta pasveikinimai ir rezoliucijos.

CHICAGO. — Vakar Chicagos lietuviai buvo surengę milžinišką demonstraciją delei Jungtinių Valstijų pripažinimo Lietuvos ir delei Lietuvos konstitucijos priėmimo Lietuvos Steigiamajame Seime.

Nors prie demonstracijos, delei klerikalų sutrukdymo, pažangioji visuomenė pradėjo rengtis vėlai, vienok demonstracijoje ir po to įvykusiame mass-mitinge dalyvavo tukstančiai lietuviai.

Dar ilgai prieš paskirtą laiką draugijos susirinko paskirtose vietose — ties 33 ir Emerald gatvėmis. Lygiai kaip 2 val. prasidėjo eiseną ir didžiulę 7-th Infantry Regiment svetainę. Maršuojantys ir juos sekę automobiliai išsitiesė per kelis blokus. Sąlygtiniai irgi pilnutėliai žmonių — iki pat salės. Tai taip vadinamoji "neorganizuotoji publika." Bet ir ji traukia linkui salės, lydėdama demonstrantus.

Kaip maršuojo, taip ir "neorganizuotoji publika" suėina salėn ir užpildo tuos didžiulius armijos rumus.

Neužilgo prasidėjo ir programos. Susirinkimą atidaro bendrojo komiteto pirmininkas Dr. A. Zimontas, benams griežiant Lietuvos himną, ir paaiškinęs kas ir kokių tikslų ji susirinkimą rengia, tvarką vesti perduota Dr. K. Drangeliniui. Tasis pristato kalbėti Dr. S. Naikelį.

Dr. S. Naikelis kalba apie Jungtinių Valstijų pripažinimą Lietuvos nepriklausomybės, kaip Lietuva tą nepriklausomybę įsigijo ir kaip už ją kovojo. Jis sako, kad ir Amerikos lietuviai čio Francijon kariauti tik taja mintimi, kad jie kariaus už Amerikos laisvę, už Europos laisvę ir taipiau už Lietuvos laisvę. Bet juose nebuvo minties kariauti už Rymo laisvę, už klerikalų pasigriebimą Lietuvos valdžios.

Pasveikinimai del Lietuvos pripažinimo.

Po Dr. Naikelio kalbos susirinkusieji šaukdami "Valio" už Jungt. Valstijas ir Lietuvą, nutaria pasiūti sekamą padėkos telegramą prezidentui Hardingui už Jungt. Valstijų pripažinimą Lietuvos.

"His Excellency Warren G. Harding, President of the United States, Washington, D. C.: "We, citizens of the United States, of Lithuanian birth and descent, this day at Mass-Meeting assembled at Seventh Infantry Regiment Armory, Chicago, in celebration of the recognition of Lithuania by the United States, deem it most fitting that our rejoicing today be hallowed by memorial to the Chief Executive of this great Republic, under whose administration this political and economical blessing has been brought about. "Please accept, Mr. President, this expression of our deepest gratitude and our consecration of this hour to your memory."

Kartą tapo sutarta pasiūti kablegramą sekamą pasveikinimą Lietuvai ir jos liaudžiai, jo savo atstovus ir Seimo rinktą A. Stulginską: "A. Stulginskui, Lietuvos Steigiamajame Seime Pirmininkui, Kaunas, Lietuva: "Chicagos ir apilinkės lietuviai, susirinkę Seventh Infantry Regiment Armory svetainėje, šioje dienoje, karštai sveikina Lietuvą ir Lietuvos žmones ir linki jiems greičiaus atgauti Vilnių ir Klaipėdą, kartu pasižadėdami remti jų pastangas del tikros laisvės ir demokratijos. Po to Chicagos lietuviai žvaigždę, p-lė M. Rakauskaitę gražiai padėavo "Grietai, grietai" (iš "Išėjio"). "Kur baikužė samanota" ir dar vieną dainelę. Pristatomas kalbėti "Naujienu" redaktorius d. P. Grigaitis. Jis kalba apie Steigiamajame Seime priimtą Lietuvos konstituciją, nurodo jos gerąsias ir blogąsias puses. Jis sako, kad konstitucija kiekvienai šaliai yra brandos kvietimas ir iš jos galima spręsti kokių kelių šalis pasirenka. Gerosios pusės konstitucijoje yra tai, kad Lietuva bus respublika ir kad žmonės turės visuotinas ir lygias balsavimo teises. Blogosios pusės yra tai, kad konstitucija nepanaikina mirties bausmės, suteikia prezidentui nepaprastai dideles gales: paleisti seimą, atimti įstatymus, pašalinti įsakymus, suspenduoti konstitucines žmonių teises ir skelbti karo stovį, nesuteikia žmonių sąžinės laisvės, verčia užlaikyti konfesionalines mokyklas ir neduoda darbininkams teisės organizuotis ir streikuoti. Nurodo kaip klerikalai prigavo žmones, kaip jie žadėjo suteikti žmonėms apilinkę laisvę, duoti jiems žemės, kaip paskui tas žemes atidavė bažnyčioms ir vienuolynams, o konstituciją taip papildė, kad žmonėms tapo atimtos pamatinės jų teisės. Tačiau, sakė kalbėtojas, delei to nereikia per daug nusiminti ir pražudyti viltį. Be konstitucijos šalyje sprendžia ir spēkų persvara. Jei sekamuose rinkimuose laimės pažangiosios partijos, tai ir visa padėtis pakitės. Todel amerikiečiams ir toliau reikia remti Lietuvos liaudį jos kovoję už laisvę ir demokratiją.

jo savo atstovus ir Seimo rinktą A. Stulginską: "2. Ypatingai apgailestaujama, kad Lietuvos konstitucija nepanaikino mirties bausmės. Įsteigė atskirą prezidentą ir suteikė jam labai dideles gales; nedavė pripažinimo darbininkų organizacijų ir streikų laisvę; nepatikrino Seimo nariams buto ir korespondencijos neliečiamybės; neatskyrė bažnyčios nuo valstybės ir mokyklos nuo bažnyčios ir leido privatinėms religinio pobūdžio mokykloms naudotis valstybės išdu.

"3. Amerikos lietuviai teigia esame tvirtai įsitikinę, kad Lietuvos liaudis niekuomet neatsisąžinės savo teisių ir padėdami savo brolių, gyvenančių svetimoje šalyje, dės ir toliau visas savo pastangas, kad Lietuvos Respublika būtų tikrai laisva ir demokratinė. Padaroma trumpa pertrauka. Po pertraukos dainuoja p. Sarpaliaus vedamas "Pirmyn" mišrus choras ir paskui p-lė M. Rakauskaitė. Po to pristatomas kalbėti Dr. A. Zimontas. Jis kalba del neseniai paskelbto Lietuvos valdžios patvarkymo. Kad kiekvienas gyvenantis Amerikoje lietuvis turi užsiregistruoti atstovybėje, išsiimti pasą (sumokant \$10 ir metus), nes kitaip jis neteks Lietuvos pilietybės ir turto. Tokį valdžios patvarkymą kalbėtojas griežtai pasmerkia.

Pareikšimas del registracijos. Po Dr. A. Zimonto kalbos susirinkimas kaip vienu balsu priima sekamą pareikšimą del registracijos su reikalavimu, kad Steigiamasis Seimas tą patvarkymą veikiausiai atšauktų: "A. Stulginskui, Lietuvos Steigiamajame Seime Pirmininkui, Kaunas, Lietuva. "Kadangi Lietuvos piliečiams Amerikoje tapo paskelbta privaloma registracija, uždedanti žymias pinigines duokles ir rėsinanti pavojum netekti pilietybės teisių bei turto Lietuvoje, tai masinis lietuvių susirinkimas, Seventh Infantry Regiment Armory svetainėje, Chicagoje, šioje dienoje, kreivasi į Lietuvos Steigiamąjį Seimą, kad jisai panaikintų tuos skaudžius patvarkymus."

Po to dar kalbėjo Dr. A. Montvidas apie tai kaip klerikalai valdo Lietuvą ir kitus klerikalų darbus ir Dr. A. Zimontas. Tuo pažangiosios Chicagos lietuvių visuomenės demonstracija ir susirinkimas ir užsibaigė.

KLERIKALŲ SUSIRINKIMAS. Kaip žinia, klerikalai atsime nuo rengimo bendro paminėjimo Lietuvos pripažinimo ir rengė tą paminėjimą patį vieni. Kad padėsinus savo sekėjus ir daugiau jų sutelkus, jie savo laikraščiuose paleido gniužtą šmeižtų ir melų prieš pažangiosios lietuvių visuomenės apvaikščiojimą. Jie rengė savo apvaikščiojimą McKinley parke. Jie viršiję pažangiųjų lietuvių apvaikščiojimą — skaičiumi vaikų ir moterų. Į savo parodą jie sutelkė visų parapijinių mokyklų vaikus ir parapijones-moteris, kurios vis dar akylai klausė vien "ką kunigėlis sako." Bet vyrų jų apvaikščiojimo.

me dalyvavo palyginamai labai mažai. Mat ir parapijoniškas pradeda įkirti kunigėlių plepalai ir šmeižtai ant progresyvių visuomenės dalies ir šmeigėlikas klerikalų aukų rinkimas (prisidengus kilniais tikslais rinkti aukas vien savo parapijos naudai). Susirinkime kalbėjo daug kunigų ir keli anglai politikieriai.

\$500 ir kalėjimas už ruginę cigareto. KANSAS CITY, Kans., rugpjūčio 20. — Už ruginę cigareto viešame parke, Mary Helm, 35 m. tapo nuteista 6 mėnesiams kalėjimo ir užsimokėti \$500 pabaudos. Čia, mat, moterims yra uždrausta rukti viešose vietose.

Rusija pati išsimaitins. WASHINGTON, rugpjūčio 20. — Agrikultūros departamentas apskaito, kad Rusija šiemet užaugins 5,000,000 tonų grūdų daugiau, negu turėjo jų perėjais bado metais. Tą patį apskaito ir Amerikos šelpimo administracija. Ji sako, kad po plūties veikiausiai nebereikės Rusijos maitinti ir badas bus užsibaigęs. Rupinamasi, kad 1923 m. būtų dar daugiau grūdų pasėta.

Chinijos kabinetas griuva. PEKINAS, rugpjūčio 20. — Chinijos kabinetas griuva, ministras vienam po kito apleidžiant savo vietas. Kabinetas veikiausiai nebeilgai laikysis. Finansų ministeris pasitraukė ir važiuoja į Jungt. Valstijas. Susisiekimo ministeris irgi apleidė savo vietą. Delei to gen. Wu Pei Fu netenka kontrolės ant Chinijos finansų.

Traukinis nušoko nuo bėgių; 2 užmušti. GARY, Ind., rugpjūčio 20. — Šįryt nušoko nuo bėgių 60 m. ir valandą greitumu einantis tavorinis Michigan Central traukinis. Garvežis veik visai

Okupuotoj Lietuvoj.

Partizanų sukilimas. GARDINAS. — Gaunama žinių, kad bruzdėjimas Gudijoje prieš lenkus okupantus vis labiau plečiasi. Lenkų laikraščiai pradeda tai slėpti, nes lenkų cenzura uždraudusi jiems panašias žinias skelbti. Vien tik liepos mėnesį jau buvo keletas susirėmimų tarp lenkų kariuomenės ir gudų partizanų Gardino krašte ir artimos Vilniaus krašto apskrityse.

GARDINAS. — Liepos mėn. 11 d. išsprogdintas gelžkelio tiltas ant Kotros upės tarp Gardino ir Skėdelio. — Nemuno ir Ščaros santakoje įvyko partizanų Gardino krašte ir artimos Vilniaus krašto apskrityse.

GARDINAS. — Liepos mėn. 11 dieną Gardine Jeruzolimo gatvėje išsprogdintas ginklų sandėlis, kuris buvo 2-jo artillerijos pulko žinioje. Pasigirdus šūviams, net Poriečių kile didžiausia panika. Žandarai ir policija buvo bepradėdą kraustyti ir vežimus savo daiktus. Mat, pasklido gandas, kad eina lietuviai, bet per valandą viskas paaiškėjo — ir visi nurimo. Valdžios sferose šio įvykio priežastis aiškinama netyčia paleistu šūviu moko-

mojo šaudymo laiku.

Netiki į Enver Pašos mirtį. BAKU, rugpjūčio 20. — Enver Pašos draugai netiki, kad jis tapo užmuštas mušyje su bolševikais. Jie sako, kad rugpjūčio 14 d. jis buvo kelis šimtus mylių atstu nuo užmušimo vietos. Be to pastaruoju laiku jį labai tankiai buvo užmušama. Jie taipiau sako, kad kelios savaitės atgal tarp bolševikų ir Enver Pašos kareivių Turkestano fronte buvo padaryta mušų paliauba.

Liko palaidotas smiltys ir likusieji vagonai sudaužyti. Inžinierius ir pekurydas liko užmušti, o kiti du darbininkai sužeisti. Geležinkelis bando delei to kaltinti streikierius, kad buk jie tai padarę.

Pinigai iš Amerikos Lietuvon Eina PER NAUJIENAS

Iš Mokslo Srities

PROF. J. VAGNER.

Pasakojimai apie vandenį.

Vertė K. Baronas.

(Tęsinys)

V. Apie tai kaip sniegas kalnuose pavirsta į ledą.

Jūs žinote dabar kodel augstų kalnų viršūnės nuolat yra apštos šalto oro ir kodel ten ant jų nuolat sniega. Tiek vienas ir tas pats debesis biskį žemiau laisto žemę vandeniu, o pakilęs kalno slaitais į viršų, apiberia kalno viršūnes sniegu. Bet ne visur tas sniegas gali užsilaikyti. Smarkus kalnų vėjas laikas nuo laiko sukelia išstisus debesis sniego dulkių. Jis suka juos dideliais buriais ir pamazai nuveda sniegą nuo stačių vietų į nuolaidesnes, ir griovius ir klonius, skiriančius kalnų viršūnes. Jeigu nėra vėjo, tai pats sniegas nuslenka ar nugriuva į klonius.

Tokiūose tarpkalnuose, apsuptyuose iš visų pusių stacionis uolomis, susirenka vis daugiau ir daugiau sniego, ir štai kloniai pavirsta į didelius sniego laukus. Bet tas sniegas jau nebe panašus į tyrą, minkštą, tikrą iskritusį sniegą.

Visos snieginės šviežio sniego susid. da iš mažųjų gražių snaiguolių. Kada jus pamatysite gatvėje tik ką pasniūtą sniegą, tai pabandykite pamatu kuo nors biskutį to sniego ir paberkite jį ant juodos popieros lapo. Kuo mažesnės bus snieginės, tuo lengviau jos dabar subirs į atskiras snaiguoles.

Prisižiūrėkite snaiguolėms. Jūs pamatysite, kad beveik kiekviena snaiguolė yra panaši į mažytę, gražią žvaigždutę. Joks piešinys negali perduoti jos gražumo, ypač jei tuo laiku žaidžia saulės spinduliai ir varsto ją įvairiomis spalvomis. Dėlto tai šviežias, nesugulėjęs sniegas blizga ir žibčioja saulėje. Tarsi jis visas būtų apibertas mažomis kibirkštelėmis.

Visai netoks sniegas sniego laukų tarp kalnų viršūnių. Čia jis panašus į lijudrinį susigulėjusį pavasario sniegą. Jis jau nėra iš sniegu, bet iš apskritų grūdelių ar kruopelių. Tokis sniegas vadinasi firmu, o jo sniego laukai—firminiai laukai.

Mainymasis sniego snieginuose kalnuose dar tuo nesibaigia. Tik viršūnės jų sniegas pasilieka firmu; apatinis gi, kurį spaudžia ant viršaus gulintis sniegas, yra dar labiau susigulėjęs, jis dar labiau persigeria vandeniu nuo sutirpusio nuo saulės spindulių viršutinio sniego ir pamazai pavirsta į tikrą ledą. Kada jūs žaidėt mētydamies sniego kamuoliukais, jūs, turbūt, patėmijote kaip lengvai sniegas pavirsta į ledą. Ir tai nestebėtina, kadangi kiekviena snieginė susideda iš daugybės mažųjų ledelių; tik tie ledeliai turi tikslią formą ir taip maži, kad į juos reikia žiūrėti per padidinamąjį stiklą.

VI. Apie ledines upes ir ledines uolas.

Prie progos gaukite žiemos laiku ledo šmotelį pavidale plytelės. Padėkite jį kieme ant suolo taip, kad vienu galu gulėtų ant suolo, o kitu nusikartų nuo jo. Paskui ant abiejų galų padėkite po sunkų akmenį ir taip palikite plytelę ramiai gulėti ant suolo. Į antį ar trečią dieną jūs pamatysite, kad ledo šmotelis sulinko į lanką visai jo nesulaužiant. Jeigu dabar pabandykite tą ledo plytelę umai atkieti, tai ji veikiausiai sutrupės.

Numaukite bonkos dugną ir užkimškite ją korka; paskui

apverskite ją gurkliu žemyn, pripilkite iki pusės vandens ir pastatykite ant šalčio. Kada vanduo bonkoje užšals, išimkite korką ir užmaukite bonką per numuštą dugną ant įbeto į žemę storo medinio kuolo. Paskui pririškite prie bonkos virvutę, o abejuose virvutės galuose po sunkų akmenį. Akmenų sunkumas spaus bonką žemyn, o medinis kuolas spaus ledą. Už kelių dienų jūs pamatysite, kad ledas lenda iš gurklio ledinės lazdotės paviršiu. Jis lenda iš ten kaip sviestas tik, labai pamazai. Su kiekviena diena ledinė lazdotė didės. Galbut jūs patėmijote, kad šiltomis dienomis lenda iš bonkos greičiau, o šaltomis—lėčiau. Taip pat jis greičiau lįs, jeigu prie virvutės pririšus sunkesnius akmenis. Lendas tiek lįs, iki kuolas neatsirems į bonkos viršų ir bonka nesustos slinkusi kuolu žemyn. Jūs tokiu būdu matote, kad jei spauti ledą, tai galima priversti jį išsiliesti iš bonkos.

Jeigu stipriai užgauti ledo šmotelį, arba iškart jį prispauti, tai jis, žinoma, sutrupės; bet dabar jūs žinote, kad kantiškai ir laipsniškai galima mainyti ledo šmoto formą kaip tinkama. Dabar jus suprasite kodel firminių laukų ledas gali išsiliesti per siaurumas ir tarp kalnų, kaip upė išsiliėja iš ežero. Augščiau gulis sniegas ir ledas visu savo sunkumu nuolat spaudžia žemesnį ledą ir tas leidžiasi kalnų slaitais; jis teka kaip tikros upės, tik ne vandeninės, bet ledinės upės. Tokių ledinių upių yra visur augštuose sniego kalnuose, kur tik yra firminiai laukai ir tarpkalnės, siekiančios tuos laukus. Jos eina taip pamazai, kad akimis negalima užžemti jų judėjimo. Išrodo, kad ledas stovi ant vietos. Bet tai tik taip rodosi, kaip rodosi, kad stovi ant vietos laikrodžio rodyklės. Yra ledinių upių, arba, kaip jas vadiną, "ledynų", kurie pereina 10 sieksnių į dieną, bet didesnė dalis ledynų slenka daug lėčiau.

Karštomis dienomis ledynai (gletčeriai) slenka daug greičiau, negu šaltomis ir tada nebūna kalnuose, ledynuose tukstančiai garsų, sakanciu apie ledų darbą. Šiltose šalyse didelės ledų upės, pirmu suvirpsta jose ledas, nusileidžia daug žemiau tų vietų, kur yra amžinas sniegas. Šaltose gi šalyse jos nuslenka iki pačių jūrų ir nusileidžia po jų vilnimis. Ten, po vandeniu, nuo jų nulužta dideli šmatai ledo, išplaukia viršum vandens ir pluduriuoja jurose. Iš tokių šmotų pasidaro ištisi lediniai "kalnai" arba uolos, tokie dideli, kad jūrų laivai išrodo palyginus su jais tik mažomis valtėmis. Kaip gražios, tos pusiau permatomos, mėšvos uolos, ir kaip stebėtina ir įvairi yra jų išvaizda! Ne veltui jas skaito pagrazinimu šiaurės jūrų, bet ne veltui taip jau jurininkai bijosi jų: laike vėtrų į jas labai tankiai susidūzo laivai.

VII. Apie tai, kaip vanduo suspaudžia atsaldamas ir vėl išsiplėčia, kada jis užšąla.

Kuo toliau upeliai leidžiasi nuo kalno žemyn, tuo daugiau jų susilieja į krūvą. Taip iš upelių išauga tikra kalnų upė—tokia pat srauni ir smarki, kaip ir patis upelias. Tokios upės bėga giliose skardžiose. Jos pačios sau praraušė tas skardžias kalnuose.

Jeigu jūs kada nors matėt sraunią upę, tai turbūt pastebėjot jos pakraščiais daugybę apskritų akmenų. Ir visos jos dugnas yra padengtas tokiais akmenimis.

Iš kur atsirado tie akmenys? Tuos akmenis upė taip jau pristato vanduo. Sudarančiose kalnus akmenyse visuomet yra plyšeliu. Tie plyšeliai laike rudeninių liūtų prisipildo vandenių, o kada ateina šalčiai, vanduo juose užšąla ir suplaido akmenis.

Pabandykite pripilti bonką vandeniu iki viršaus; užkimškite ją tvirtai kamščiu taip, kad kamštis siektų vandenį ir palikite ją ant šalčio. Kada vanduo bonkoje pradės užšalti, tai arba kamštis iššoks, arba pati bonka plyš. Tai delto, kad vanduo, kada jis užšąla, jis plečiasi. Bonka neleidžia jam plėstis ir štai vanduo su dideliu spēka pradeda spauti iš vidaus ant bonkos sienų ir kamščio. Todėl ir ledas yra lengvesnis už vandenį ir vandenįje pluduriuoja. Jiegu paminti du visai vienokius stiklus, vieną su vandeniu, o kitą su kieta ledu, tai stiklas su ledu vandeniu. Jeigu ledą jame ištirpinti, tai vandens pasidarys mažiau, negu kad buvo ledo.

Padarykite dar tokį bandymą: pripilkite pilną bonką kambarinio (drungno) vandens, tvirtai užkimškite ją su kiuru per vidurį kamščiu. Per skylutę prakiškite siaurą stiklinę trubele taip kad vienas jos galas būtų nuleistas į vandenį bonkoje, o kitas kyšotų lauke. Pastatykite dabar tą bonką į vandenį su ledu. Jūs tada pamatysite, kad vanduo trubeleje leidžiasi žemyn. Reiškia, vanduo bonkoje spaudžiasi. Dalelės iš kurių susidaro vanduo, susiglaudžia. Vanduo trubeleje gali tiek nusileisti, kad oras pradės eiti į bonką per trubele. Bisk! Balukėjus, jūs pamatysite, kad vanduo trubeleje sustoja, o paskui, nors ir labai pamazai, pakyla. Reiškia, vanduo vėl pradėjo plėstis. Jiegu jus taip galėtumėt bonkoje užsaldyti jį, tai pamatytumėt, kad ypač žymiai ir prieglam umai, vanduo plečiasi pascidamas iš skystimo į kieta ledą.

Tas bandymas mokina mus, kad atšalant vanduo išpradži susispaudžia ir todėl darosi sunkesnis, bet prieš užšalant ir ypač laike paties užšalimo jis vėl išsiplėčia ir darosi lengvesnis. Jiegu gi bonkoje,

kurioje atšala vanduo, idėti laipsnininką, tai iš jo pamatytumėt, kad vanduo pradeda plėstis tada, kada jis turi mažiau keturių laipsnių (Reaumiuro) šilumos.

Kaip šaltas oras leidžiasi į apačią, o šiltas kyla į viršų, taip ir kudoje ar ežere šaltas vanduo leis ant dugno, o iš gilų

mos kils į viršų šilto vandens srovės. Taip vanduo judės iki jis visas neatšals iki keturių laipsnių šilumos. Po to šaltėnis vanduo darysis jau lengvesniu. Jis jau nebesileis į dugną, ir, užsaldamas, pasidengs sluogsniu ledo vandens paviršiuje.

(Daugiau bus)

Tamsta Motina---

Ar jūs kudio oda yra erzi, pykinanti, šiurkšti, niežti?

Lifebuoy tyrimas gydo, palmų ir cocoanuto aliejai umai atitaiso.

Ar jūsų kudio kankina išbėrimas pūckais, arba kitoki odos plėtimai? Gali but priežastis nešvarumo odos skylių.

Lifebuoy priimiamas išvalo nešvarias odos skylutes nuo nešvarumo ir atitaiso jas prie normališko veikimo.

Jis umai padaro kudio odą jaunute, švelnute, ir gražia—ir tokiu palaidu.

Lifebuoy yra tyrimais muilas, kokis tik galima padaryt. Jis prigeibsti but švelniausiai kudio odai.

LIFEBUOY SVEIKATOS MUILAS

Kodel per "Naujienas"

Su kiekviena diena vis didesnis žmonių skaičius siunčia pinigų Lietuvon per Naujienas. Tai yra todėl,

- 1) kad Naujienų vedėjai yra žmonės, kurie užsiėmė didžiausio pastikėjimo,
- 2) kad Naujienos parodė didžiausią gabumą atlikti reikalus kuogeriausia ir kuogrečiausia, — taip kaip niekas kitas negali;
- 3) kad kiekviena pinigų siuntinį (parlaidą) Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius leidžia Lietuvon ne vėliau kaip ant rytojaus po pinigų priėmimo;
- 4) kad Naujienų čekiai ir perlaidos apmokama Lietuvoje iki paskutinio skatiko, kada jie mainomi Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko ar jo skyriuose;
- 5) kad Naujienų siunčiamus pinigus Lietuvoje išmoka tuojaus, kaip tik pinigų priėmėjas atsiliepia į Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko pranešimą, kad pinigai atėjo, arba pats kreipiasi į banką, paduodamas Naujienų kvito numerį.

Lietuvos žmonės prašo Amerikiečių siųsti pinigų Lietuvon tikrai per Naujienas, o Lietuvos bankai tai pataria.

Per Naujienas galite siųsti pinigų ir į lenkų užimtą Vilniaus guberniją, o taip jau ir į visus kitus svieto kraštus.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

NAUJENŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIAI CHICAGOJE

BRIDGEPORTO SKYRIUS
3210 So. Halsted St. Tel. Boulevard 9663
TOWN OF LAKE SKYRIUS
1614 West 46th Street, Tel. Boulevard 0672
BRIGHTON PARK SKYRIUS
4138 Archer Ave., Tel. Lafayette 7674
WEST PULLMANO SKYRIUS
523 West 120th St., Tel. Pullman 0169
ROSELANDO SKYRIUS
233 East 115th St., Tel. Pullman 0659

Naujas laikraštis TELEGRAMAS

TELEGRAMAS yra mėnesinis ir ne perijodiškas, bepartyvis laikraštis, susidedantis iš 8 iki 32 pusl. Išeina pirmoj subatoj mėnesio ir ne perijodiškai kelis kartus per mėnesį, taip tankiai, kaip kada prisieina reikalas.

Kaina yra 1 centas už kopiją; 25 centai per metus už visus numerius. Užsirašyk tuojaus, prisiųsdamas paprastame laiške 25 cent., ar 25c vertės markių

Telegramas
666 W. 18th St.,
Chicago, Ill.

DR. W. YUSZKIEWICZ
Gydo visokias ligas: galvos, akių, reumatizmą, paralyžių; taipgi kitas visokias gydan gamtiskais būdais.
1407 Milwaukee Ave.
Tel. Humboldt 5849

Pinigai iš

Waukegano
LIETUVON

Geriausią siųsti per

J. E. Bruzevičių

Taipgi geriausias ir nuosirdus pataravimas visokiuose reikaluose.

Waukegan
Pharmacy

J. E. Bruzevičius
aptiekorius
705 S. Sheridan Rd.
Waukegan, Ill.

PINIGAI

iš

ROCKFORDO

Lietuvon

Rockfordiečiai lietuviai pinigams siųsti Lietuvon neturi patogesnės ir geresnės įstaigos kaip

Rockford Real Estate
and Loan Co.

Čia ir visokius nuosavybės reikalus geriausia atliksite. Siųskite pinigų per

Rockford Real Estate
and Loan Co.

809 So. Main St.,

Rockford, Ill.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofiaai
127 N. Dearborn St., Room 1111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS

LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. 22nd St., kėrtė Leavitt St.
Telephone Canal 2552
Valandos: 4 iki 6 po pietų, ir nuo 7 iki 9 vakaro.
Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekaminavoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduoant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgeiaus ant lengvų išlygų.

Tel. Randolph 4758
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyje.
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1303
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St., Room 530
Tel. Central 6390
Vak. 812 W. 33 St. Chicago.
Tel. Yards 4681

Tel. Haymarket 3669
JOSEPH W. GRIGAL
Lietuvis Advokatas
Kambaris 306, Home Bank Bldg.,
Kamp. Milwaukee ir Ashland Aves.
Ofiso val.: nuo 9 iki 5 ir nuo 7 iki 9 vakaro.

S. W. BANES
ADVOKATAS
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvius, lietuviams visados patarėju kuogeriausiai.
M. Yuška,
3228 W. 38th St., Chicago, Ill.

A. MASALSKIS Graborius

Atliekamė darba kuopigiančiai. Mažas, gražus turime nuo \$3 ir augščiau, didesni nuo \$25 ir augščiau. Taip pat turime geras automobilus del krikštynų ir tt.
Reikale kreipkitės
3307 Auburn Ave.
Tel. Boulevard 4139

North American Accordion Mfg. Co.

Išdirbėjai geriausių ir lengviausių armonikų, pianų ir kitų instrumentų. Musų armonikos yra gvarantuotos.
Mes mainome senas armonikas ir darome naujas.
924-26 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DABAR LAIKAS PIRKTI

Siutai su 2 kelinėmis \$13.50 ir aukščiau. Overkotai \$12.50 ir aukščiau. Šitie yra suaugusių ir jaunų vyrų siutai ir overkotai; turime visokio dydžio, petrių ir stilyaus. Pirkite overkotus dabar, tai sutaupinsite pusę pinigų.
Jaunų ir suaugusių vyrų kelinės po \$2.50 ir aukščiau.
Atdara vakarais iki 8 val. Nedėliomis iki 4 po pietų.
S. GORDON,
1401 So. Halsted St.,
739 W. 14 St.

Ache?

Kuomet kenti galvos skaudėjimą, strėnų skaudėjimą, dantų skaudėjimą, neuralgijos, Arba kitoki skausmą, mėgink

Dr. Miles Anti-Pain Pills

One or two and the pain stops
Contain no habit-forming drugs
Have you tried Dr. Miles' Nervine?
Ask your Druggist.

